

Những vấn đề đặt ra đối với công tác dân số

Sau hợp nhất, dân số tỉnh An Giang mới có hơn 4,95 triệu người. Là tỉnh đông dân nhất khu vực đồng bằng sông Cửu Long, An Giang đang đối mặt nhiều thách thức liên quan đến công tác dân số trong giai đoạn hiện nay.

Tuyên truyền chính sách dân số tại xã Định Mỹ.

Ảnh: HẠNH CHÂU

Thực trạng dân số của tỉnh

Theo Giám đốc Sở Y tế Trần Quang Hiền 4 vấn đề lớn về thực trạng dân số của tỉnh, cũng là thách thức cần ngành chức năng từ tỉnh đến cơ sở đặc biệt quan tâm. Trước nhất là mức sinh thấp dưới mức thay thế. Theo Cục Thống kê, tổng tỷ suất sinh của tỉnh sau hợp nhất là 1,74 con/phụ nữ, thuộc nhóm 13 tỉnh có mức sinh thấp dưới mức sinh thay thế. Kế đến là tình trạng mất cân bằng giới tính khi sinh. Năm 2024, tỷ số giới tính khi sinh của tỉnh là 108,13 bé trai/100 bé gái, tuy thấp hơn trung bình của cả nước nhưng chưa đạt mức cân bằng tự nhiên (103 - 107 bé trai/100 bé gái). Công tác kiểm soát mất cân bằng giới tính khi sinh của tỉnh gặp một số khó khăn, vướng mắc như định kiến về giới chưa được giải quyết triệt để, vẫn còn tư tưởng ham muốn có con trai để nối dõi tông đường trong một số gia đình; sự lạm dụng thành tựu khoa học, công nghệ trong xác định sớm giới tính thai nhi; việc thực thi pháp luật và chế tài đối với hành vi lựa chọn giới tính thai nhi chưa đủ mạnh, chưa đủ sức răn đe.

“Đặc biệt, dù dân đông nhưng tỉnh phải đối mặt với tình trạng già hóa dân số, hiện tỉnh có hơn 515.000 người cao tuổi (từ 60 tuổi trở lên), chiếm hơn 10% dân số. Nếu ngay từ thời điểm này chúng ta không có các quyết sách lớn, giải pháp thích ứng kịp thời, dân số sẽ già

rất nhanh. Từ đó, dẫn đến thách thức với phát triển kinh tế - xã hội (KTXH), đặc biệt là nguy cơ thiếu hụt lao động, chăm sóc sức khỏe người cao tuổi, hệ thống y tế, an sinh xã hội, tri tuệ kinh tế”, ông Trần Quang Hiền phân tích.

Bên cạnh đó, chất lượng dân số còn hạn chế, cần được cải thiện. Tuổi thọ bình quân tăng nhưng số năm sống khỏe mạnh còn thấp, người cao tuổi đối diện với gánh nặng “bệnh tật kép” và thường mắc các bệnh mạn tính (bình quân mỗi người cao tuổi có 3 bệnh). Tỷ lệ dị tật bẩm sinh của thai nhi còn khá cao; tầm vóc, thể lực của người Việt Nam chậm được cải thiện. Ông Hiền nói: “Chất lượng dân số hạn chế gây ra tác động tiêu cực đến phát triển KTXH. Đáng lo ngại nhất là suy giảm năng suất lao động, làm gia tăng chi phí y tế và phúc lợi xã hội. Đồng thời, với mức sinh thấp dưới mức thay thế, nếu không có các giải pháp đồng bộ và hiệu quả, mức sinh của tỉnh sẽ tiếp tục giảm. Khi mức sinh giảm sâu dưới 1,5 con/phụ nữ thì rất khó tăng mức sinh để đạt mức sinh thay thế trong tương lai. Điều này dẫn đến nhiều hệ lụy, ảnh hưởng đến nguồn nhân lực để phát triển KTXH của tỉnh”.

Cần nhiều giải pháp đồng bộ

Thời gian tới, tỉnh thực hiện có hiệu quả công tác dân số; trong đó quan tâm về quy mô dân số, cơ cấu dân số, chất lượng dân số, gắn dân số và phát triển. Tiếp tục đẩy mạnh tuyên truyền, vận động, nâng cao nhận thức, thay đổi hành vi cho cán bộ, đảng viên và Nhân dân về công tác dân số. Rà soát, đề xuất sửa đổi, bổ sung các quy định, chính sách về công tác dân số nhằm đạt mức sinh thay thế. Kiểm soát tình trạng mất cân bằng giới tính khi sinh để sớm đưa về mức cân bằng tự nhiên. Đồng thời, tăng số con lên để duy trì dân số vàng, kéo dài cửa sổ dân số vàng ít nhất 30 năm nữa để đưa đất nước phát triển. Cùng với nâng cao chất lượng cung cấp các dịch vụ chăm sóc sức khỏe người cao tuổi để tăng tuổi thọ bình quân, tăng số năm sống khỏe mạnh, bảo đảm thích ứng với già hóa dân số và nâng cao chất lượng dân số của tỉnh.

Tỉnh đẩy mạnh xã hội hóa các dịch vụ dân số; nâng cao năng lực đội ngũ cán bộ làm công tác dân số, nhất là cấp cơ sở; ứng dụng chuyển đổi số, công nghệ thông tin, trí tuệ nhân tạo trong quản lý, điều hành chính sách dân số. “Để chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về dân số đến được với người dân, ngành y tế kiến nghị Tỉnh ủy, Ủy ban nhân dân tỉnh tiếp tục chỉ đạo các sở, ban, ngành, đoàn thể, chính quyền địa phương quan tâm hơn nữa công tác dân số. Tiếp tục đẩy mạnh công tác dân số với thông điệp truyền thông như phải nâng mức sinh lên; cùng ngành y tế nâng cao về chất lượng và dân số; đưa thời kỳ dân số vàng của tỉnh An Giang sau sáp nhập có quy mô lớn nhất cả nước, có tiềm năng, thể mạnh lớn nhất cả nước, trở thành một động lực chính, quan trọng thúc đẩy phát triển KTXH địa phương thời gian tới, góp phần thực hiện thắng lợi Nghị quyết Đại hội lần thứ XIV của Đảng...”, ông Trần Quang Hiền cho biết.

HẠNH CHÂU

Nguồn: Báo và Phát thanh, Truyền hình An Giang